

Sygn. akt VII U 1359/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2023 r.

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i (...)

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Stachurska

Protokolant: st. sekretarz sądowy Anna Bańcerowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 czerwca 2023 r. w W.

sprawy M. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia postojowego

na skutek odwołania M. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 4 listopada 2022 r. numer (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

M. B. w dniu 19 grudnia 2022r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 4 listopada 2022r., nr (...), wnosząc o jej uchylenie w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania w sprawie.

Uzasadniając swe stanowisko, ubezpieczona wskazała, że w dniu 29 lipca 2020r. złożyła wniosek o przyznanie jednorazowego świadczenia postojowego w związku ze spadkiem przychodów w czerwcu. Dalej wyjaśniła, że Fundacja Firma (...) zawierała z nią comiesięczne umowy zlecenia na prowadzenie zajęć językowych z języka angielskiego dla M. A., łącznie z miesiącami wakacyjnymi. Ilość prowadzonych zajęć była ściśle związana z rokiem szkolnym, jednak miesiące od czerwca do sierpnia to czas, w którym organizowane są półkolonie językowe, bądź wyjazdy na obozy językowe w kraju i za granicą. Ubezpieczona podkreśliła, że w roku 2019, przed ogłoszeniem stanu pandemii, realizowała umowy zlecenia na takie zajęcia i wyjazdy zagraniczne jako opiekun. Z kolei w roku 2020 półkolonie wakacyjne organizowane były w ograniczonym zakresie, a obozy zagraniczne w ogólnie nie mogły być realizowane, nie miała więc możliwości zarobkowania jako opiekun obozu na wyjazdach zagranicznych. Ograniczono jej możliwość zarobkowania z powodu pandemii koronawirusa. Dotychczasowe umowy zlecenia były realizowane, ubezpieczona nie mogła natomiast zawrzeć nowych umów. W związku z tym, że nie posiadała stałej umowy o pracę, wynagrodzenia były wypłacane wyłącznie na podstawie umów cywilnoprawnych, zawieranych zarówno z Fundacją Firma dla Każdego, jak i z firmą (...), która była sezonowym zleceniodawcą wyjazdów wakacyjnych.

W dalszej części uzasadnienia ubezpieczona się wskazała, że stan pandemii był dla niej wyjątkowo odczuwalny, ponieważ w czerwcu, lipcu i sierpniu, podpisane przez nią umowy z głównym zleceniodawcą opiewały na niższe kwoty, których nie mogła zrekompensować zawarciem kolejnych umów na zagraniczne obozy językowe, wyjazdy krajowe czy

półkolonie językowe. Ubezpieczona przyznała, że nie zwróciła się bezpośrednio do zleceniodawcy z prośbą na piśmie o objęcie jej świadczeniem postojowym, wskazała jednak, że w rozmowie osobistej z przełożonym otrzymała informację, że Fundacja nie będzie składała wniosków o świadczenie postojowe, ponieważ nie planuje prowadzenia dodatkowych zajęć. Ubezpieczona oświadczyła ponadto, że nie złożyła fałszywych oświadczeń, dokumentów ani nie wprowadziła świadomie w błąd organów wydających decyzję o przyznaniu świadczenia postojowego. Skoro nie doszły do skutku zawarte umowy na realizację półkolonii lub językowych wyjazdów zagranicznych, to jest osobą, której przysługuje świadczenie postojowe za brak możliwości wykonywania pracy.

Dodatkowo ubezpieczona argumentowała, że nie korzysta z żadnej innej pomocy publicznej, w tym z wakacji kredytowych czy zasiłków. Na dzień 29 lipca 2020r. spłacała kredyty konsumpcyjne i kredyt mieszkaniowy, zaś otrzymane świadczenie postojowe pozwoliło jej na zachowanie płynności finansowej. Złożone w dniach 15 sierpnia 2020r. i 3 września 2020r. oświadczenia, że jej sytuacja materialna nie uległa zmianie, są zgodne ze stanem faktycznym, ponieważ w tamtym czasie jej sytuacja materialna nie uległa poprawie, obozy językowe nie były organizowane w związku z wprowadzonymi ograniczeniami podróży zagranicznych. Ubezpieczona dodała także, że jest samotną matką prowadzącą samodzielnie gospodarstwo domowe oraz wychowującą dwójkę nastoletnich dzieci, w tym jedno z niepełnosprawnością, a przyznane świadczenie postojowe pomogło jej przetrwać okres pandemii (odwołanie z dnia 19 grudnia 2022r., k. 3-4 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania, a uzasadniając swe stanowisko wskazał, że ubezpieczona w dniu 29 lipca 2020r. złożyła wniosek (...) (o przyznanie prawa do świadczenia postojowego dla osoby wykonującej umowę o świadczenie usług), a w dniach 15 sierpnia 2020r. oraz 3 września 2020r. złożyła wniosek (...) (o przyznanie świadczenia postojowego za kolejne okresy). Na podstawie złożonych wniosków organ rentowy wypłacił ubezpieczonej trzykrotnie świadczenie postojowe, każdorazowo w maksymalnej wysokości, tj. po 2080 zł. W okresie od 17 maja 2022r. do 27 maja 2022r. u wskazanego we wniosku (...) zamawiającego, tj. w Fundacji Firma (...) z siedzibą w W., została przeprowadzona kontrola, w wyniku której ustalono m.in. że ubezpieczona nie wystąpiła do zamawiającego z wnioskiem o złożenie wniosku o świadczenie postojowe. Dalej organ rentowy przywołał treść art. 15 zsa oraz art. 15zx (w brzmieniu obowiązującym od dnia 24 lipca 2020r.) ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021r. poz. 2095), podkreślając, że w części VI wniosku (...), w punkcie 1 zawarte jest oświadczenie m.in. o odmowie złożenia wniosku przez zamawiającego. Oświadczenia zawarte w treści wniosków (...) i (...) osoba uprawniona składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Ponadto organ rentowy wskazał, że z protokołu kontroli wynika, że zamawiający zawierał z ubezpieczoną comiesięczne umowy zlecenia na prowadzenie zajęć językowych dla szkoły językowej M. A.. Umowy cywilnoprawne, których ograniczenie możliwości wykonywania było wskazywane jako podstawa wniosku o świadczenie postojowe, w rzeczywistości zostały w całości zrealizowane, a wynagrodzenie zostało wypłacone w pełnej, umówionej wysokości. W tej sytuacji, według organu rentowego, świadczenia wypłacone ubezpieczonej należy uznać za nienależnie pobrane, bowiem ich przyznanie i wypłata zostały oparte na podstawie oświadczeń złożonych przez ubezpieczoną, które zawierały dane niezgodne z rzeczywistością. W ocenie organu rentowego trudno także uznać, że ubezpieczona nieświadomie wskazała, że zamawiający odmówił złożenia wniosku o świadczenie postojowe, skoro o złożenie takiego wniosku, wedle oświadczenia zamawiającego, w ogóle nie występowała (odpowiedź na odwołanie z dnia 28 grudnia 2022r., k. 5-6 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. B. nie jest nigdzie zatrudniona na podstawie umowy o pracę. Jako osoba ucząca języka angielskiego pracuje na podstawie umów zlecenia. Przed wybuchem pandemii (...)19, w miesiącach przypadających na czas roku szkolnego prowadziła zajęcia w szkole językowej M. A.. Natomiast w okresie wakacyjnym zawierała umowy zlecenia obejmujące zajęcia i wyjazdy oraz półkolonie zagraniczne i krajowe. Sezonowym zleceniobiorcą ubezpieczonej była firma (...) (okoliczności bezsporne).

W dniu 1 marca 2020r. M. B. zawarła z Fundacją Firma (...) z siedzibą w W. umowę zlecenia, w której zobowiązała się do prowadzenia zajęć języka angielskiego dla M. A. w okresie od 1 do 31 marca 2020r. Za wykonane prace zleceniodawca zobowiązał się do wypłacenia wynagrodzenia w wysokości 4.217,50 zł. Realizując wskazaną umowę ubezpieczona przepracowała 71,5 godziny (umowa zlecenia z dnia 1 marca 2020r., k. 16 a.s.; dowód wypłaty wynagrodzenia z dnia 30 marca 2020r., k. 17 a.s.; ewidencja czasu pracy marzec 2020r., k. 18 a.s.). Kolejne umowy zlecenia strony podpisały w dniach 1 kwietnia 2020r., 1 maja 2020r., 1 czerwca 2020r., 1 lipca 2020r. oraz 1 sierpnia 2020r. Wskazane umowy były zawierane na okresy od 1 do 30 kwietnia 2020r., od 1 do 31 maja 2020r., od 1 do 30 czerwca 2020r., od 1 do 31 lipca 2021r. oraz od 1 do 31 sierpnia 2021r. Na ich podstawie ubezpieczona przepracowała: w kwietniu 2020r. – 63 godziny, w maju 2020r. – 87 godzin, w czerwcu 2020r. – 20,5 godziny, w lipcu 2020r. – 22 godziny i w sierpniu 2020r. – 28 godzin. Ustalone w umowach zlecenia wynagrodzenie, które zostało wypłacone, to: za kwiecień 2020r. - 3.239,98 zł, za maj 2020r. – 3.654,63 zł, za czerwiec 2020r. – 1.285,67 zł, za lipiec 2020r. – 1.500,00 zł i za sierpień 2020r. – 1.500,00 zł (umowa zlecenia z dnia 1 kwietnia 2020r., k. 19 a.s.; dowód wypłaty wynagrodzenia z dnia 17 kwietnia 2020r., k. 20 a.s.; ewidencja czasu pracy z kwietnia 2020r., k. 21 a.s.; umowa zlecenia z dnia 1 maja 2020r., k. 22 a.s.; dowód wypłaty wynagrodzenia z dnia 29 maja 2020r., k. 23 a.s.; ewidencja czasu pracy z maja 2020r., k. 24 a.s.; umowa zlecenia z dnia 1 czerwca 2020r., k. 25 a.s.; potwierdzenie realizacji transakcji z dnia 26 czerwca 2020r., k. 26 a.s.; ewidencja czasu pracy z czerwca 2020r., k. 27 a.s.; umowa zlecenia z dnia 1 lipca 2020r., k. 28 a.s.; potwierdzenie realizacji transakcji z dnia 28 lipca 2020r., k. 29 a.s.; umowa zlecenia z dnia 1 sierpnia 2020r., k. 31 a.s.; ewidencja czasu pracy z sierpnia 2020r., k. 32 a.s.; potwierdzenie realizacji transakcji z dnia 31 sierpnia 2020r., k. 33 a.s.).

Wysokość wynagrodzenia, jakie w umowach zlecenia z Fundacją Firma dla Każdego, ustaliły strony, wynikała z comiesięcznego planu zajęć w szkole językowej M. A.. Plan ten i wynikająca z niego liczba zajęć są ściśle związane w rokiem szkolnym (miesiące od września do połowy czerwca). Ubezpieczona w okresie marzec – sierpień 2020r. zrealizowała w całości umowy z nią zawarte, nie występowała do zleceniodawcy Fundacji Firma dla Każdego o złożenie wniosku o świadczenie postojowe. W związku z pandemią (...)19 nie nastąpiło ograniczenie realizacji umów zlecenia z ww. zleceniodawcą (protokół kontroli z dnia 14 czerwca 2022r. – nienumerowane karty akt ZUS).

Ubezpieczona w dniu 29 lipca 2020r. złożyła do organu rentowego wnioski (...) o wypłatę świadczenia postojowego w związku z przeciwdziałaniem skutkom wywołanym (...)19 dla umów cywilnoprawnych. Oświadczyła we wniosku, że zleceniodawca odmówił złożenia w jej imieniu wniosku o świadczenie postojowe i nastąpiło ograniczenie wykonywania umowy z powodu przestoju w prowadzeniu działalności przez jej zleceniodawcę. W dniach 15 sierpnia 2020r. i 3 września 2020r. ubezpieczona złożyła wnioski (...) o świadczenie postojowe za kolejne okresy oświadczając, że jej sytuacja materialna wykazana we wniosku o świadczenie postojowe nie uległa poprawie (wnioski o świadczenia postojowe: z dnia 29 lipca 2020r., z dnia 15 sierpnia 2020r., z dnia 3 września 2020r. – nienumerowane karty akt ZUS).

Po rozpoznaniu ww. wniosków organ rentowy w dniach 31 lipca 2020r., 19 sierpnia 2020r. i 7 września 2020r. wypłacił M. B. świadczenia postojowe każdorazowo w maksymalnej wysokości po 2.080 zł, a więc w łącznej kwocie 6.240 zł (potwierdzenie przelewu z dnia 31 lipca 2020r., 19 sierpnia 2020r., 7 września 2020r., k. 34-36 a.s.).

W dniach 17 – 19 maja 2022r. oraz 23 - 27 maja 2022r. organ rentowy przeprowadził kontrolę u płatnika Fundacja Firma dla Każdego m.in. w zakresie prawidłowości i rzetelności przekazywania do Zakładu wniosków o świadczenia postojowe (protokół kontroli z dnia 14 czerwca 2022r. – nienumerowane karty akt ZUS).

Po przeprowadzeniu czynności kontrolnych, decyzją z dnia 4 listopada 2022r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., na podstawie art. 15 zx z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych w (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, z późn. zm.) w związku z art. 84 ust. 8-8e ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022r. poz. 1009, z późn. zm.), zobowiązał M. B. do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia postojowego w kwocie 6.240 zł w terminie miesiąca od otrzymania decyzji wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego,

naliczonymi od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu wypłaty świadczenia postojowego do dnia zwrotu. Organ rentowy wskazał, że wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie od 8 września 2022r. wynosi 12,25% w stosunku rocznym oraz że na dzień wydania decyzji odsetki za zwłokę wynoszą 1.035,02 zł (decyzja ZUS z dnia 4 listopada 2022r. – nienumerowane karty akt ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów, które są spójne i nie były kwestionowane przez strony, ocenione zostały więc jako wiarygodne. Ponadto w części okoliczności faktyczne, na jakie wskazała ubezpieczona, nie zostały zakwestionowane przez ZUS, zatem w oparciu o art. 230 k.p.c., Sąd przyjął, że zostały one przyznane i nie są w sprawie sporne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. B. podlegało oddaleniu.

Prawo do świadczenia postojowego zostało przewidziane w ustawie z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021r., poz. 2095 ze zm. – dalej jako ustawa (...)19). Zgodnie z brzmieniem art. 15zq ww. ustawy, świadczenie postojowe przysługuje osobie wykonującej umowę agencyjną, umowę zlecenia, inną umowę o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964r. – Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowę o dzieło, zwane dalej „umową cywilnoprawną”. Świadczenie postojowe przysługuje przy tym, gdy w następstwie wystąpienia (...)19 doszło do przestoju w prowadzeniu działalności, odpowiednio przez zleceniodawcę lub zamawiającego, z którymi została zawarta umowa cywilnoprawna. (ust. 3). Jak stanowi art. 15zq ust. 5 ww. ustawy, osobie wykonującej umowę cywilnoprawną świadczenie postojowe przysługuje jeżeli:

umowa cywilnoprawna została zawarta przed dniem 1 kwietnia 2020r.;

przychód z umowy cywilnoprawnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, nie był wyższy od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku;

nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu.

Przepis art. 15zr ust. 1-4 ustawy (...)19 zawiera regulacje dotyczące określenia wysokości przyznawanego świadczenia postojowego. Świadczenie postojowe przysługuje w wysokości 80% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego w 2020r. nie więcej niż trzykrotnie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 4 (ust. 1). W przypadku gdy suma przychodów z umów cywilnoprawnych w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskana w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe wynosi mniej niż 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w 2020r. świadczenie postojowe przysługuje w wysokości sumy wynagrodzeń z tytułu wykonywania tych umów cywilnoprawnych (ust. 2). W przypadku zbiegu praw do więcej niż jednego świadczenia postojowego przysługuje jedno świadczenie postojowe (ust. 4).

Ustalenie prawa oraz wypłata świadczeń postojowych należy do właściwości Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z art. 15zs ust. 1 ustawy (...)19, ustalenie prawa do świadczenia postojowego następuje na wniosek osoby, o której mowa w art. 15zq ust. 1, zwanej dalej „osobą uprawnioną”, składany do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ust. 1). W przypadku osoby wykonującej umowę cywilnoprawną wniosek, o którym mowa w ust. 1, składany jest za pośrednictwem odpowiednio zleceniodawcy lub zamawiającego (ust. 2). Powyższe oznacza, że wniosek, jeśli składa go zleceniodawca czy zamawiający, pochodzi od zleceniobiorcy, a zleceniodawca czy zamawiający jest jedynie jego „przekazicielem”.

Zgodnie z brzmieniem art. 15 zsa ustawy (...)19, w przypadku odmowy złożenia wniosku przez zleceniodawcę w sposób wskazany w art. 15zs ust. 2, osoba uprawniona, która jest zleceniobiorcą, może złożyć wniosek o świadczenie postojowe do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ust. 1). Wniosek ten zawiera m.in. oświadczenie osoby uprawnionej, o której mowa w ust. 1, potwierdzające:

odmowę złożenia wniosku o świadczenie postojowe przez zleceniodawcę, w sposób wskazany w art. 15zs ust. 2,

datę zawarcia i wysokość wynagrodzenia z tytułu umowy cywilnoprawnej,

niedojsię do skutku lub ograniczenie wykonywania umowy cywilnoprawnej z powodu przestoju w prowadzeniu działalności, o którym mowa w art. 15zq ust. 3,

uzyskanie przez osobę wykonującą umowę cywilnoprawną w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, przychodu nie wyższego niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku,

niepodleganie ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu oraz o wysokości uzyskanych przychodów z innych umów cywilnoprawnych (ust. 2). Oświadczenie, o których mowa w ust. 2 pkt 3, osoba uprawniona składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

W oświadczeniu jest zawarta klauzula następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń (ust. 3).

Odzwierciedleniem powołanej regulacji jest treść części VI wniosku (...), w którym w punkcie 1 zawarte jest oświadczenie m.in. o odmowie złożenia wniosku przez zamawiającego. Oświadczenie zawarte w treści takiego wniosku, jak też wniosku (...) osoba uprawniona składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń (pouczenie o powyższym znajduje się w treści wniosku).

W analizowanej sprawie, odnosząc się do oświadczenia z punktu VI wniosku o świadczenie postojowe złożonego przez M. B. w dniu 29 lipca 2020r., podkreślić należy, że słusznie organ rentowy zauważył, że znajdują się tam informacje nieodpowiadające stanowi rzeczywistości. W pierwszej kolejności zwraca uwagę, że nie jest prawdą podpisane przez ubezpieczoną oświadczenie, że zleceniodawca odmówił złożenia w jej imieniu wniosku o świadczenie postojowe. Z protokołu kontroli przeprowadzonej w dniach 17 - 19 maja 2022r. oraz 23 - 27 maja 2022r. w Fundacji Firma dla Każdego wynika, że przesłuchany na tę okoliczność prezes zarządu Fundacji G. S. wyjaśnił, że M. B. nie zwracała się do Fundacji o złożenie wniosku o świadczenie postojowe, tym samym Fundacja nie odmówiła złożenia za nią takiego wniosku. Stanowisko prezesa zarządu Fundacji jest zresztą zgodne z tym, co wskazała ubezpieczona w treści odwołania oraz podczas rozprawy. Potwierdziła, że nie zwróciła się do zleceniodawcy, a tym zleceniodawcą była Fundacja Firma dla Każdego, z wnioskiem o wystąpienie w jej imieniu o świadczenie postojowe. Zarazem wskazała, że rozmowę w tej sprawie przeprowadziła z bezpośrednim przełożonym M. M. z M. A., ale to nie szkoła językowa, mimo że w tej szkole ubezpieczona prowadziła zajęcia, była zleceniodawcą. Taki status miała ww. Fundacja i to do osób tę Fundację reprezentujących ubezpieczona powinna zwrócić się w sprawie świadczenia postojowego. Tak się jednak nie stało, wobec czego - choć ubezpieczona inaczej interpretuje swoje zachowanie - oświadczenie złożone we wniosku skierowanym do ZUS w lipcu 2020r. o odmowie złożenia przez zleceniodawcę wniosku w jej imieniu jest niezgodne z rzeczywistością.

Ponadto w poddanym analizie wniosku o świadczenie postojowe, który podpisała ubezpieczona, zostało oświadczone, że nastąpiło ograniczenie wykonywania umowy zlecenia z powodu przestoju w prowadzeniu działalności przez zleceniodawcę, co również nie było zgodne z prawdą. Uzasadniając takie stanowisko także należy odwołać się do protokołu kontroli, przedstawionego przez organ rentowy, z którego wynika, że prezes zarządu Fundacji Firma dla Każdego zeznał, że nie nastąpiło ograniczenie realizacji umów zawartych z M. B. w związku z (...)19. Umowy te były

podpisywane i realizowane przez ubezpieczoną adekwatnie do potrzeb Fundacji, a te z kolei tak przed, jak i po wybuchu pandemii (...)19 są zależne od okresu, w którym zajęcia są realizowane. W roku szkolnym (wrzesień - połowa czerwca) takich zajęć jest więcej, natomiast w okresie wakacyjnym ich liczba spada i to potwierdziła również ubezpieczona. Z jej twierdzeń przedstawionych w odwołaniu i na rozprawie także wynika, że zajęcia w szkole językowej w większym wymiarze były prowadzone podczas roku szkolnego, natomiast w okresie wakacyjnym było ich mniej i dodatkowo była realizowana praca sezonowa – półkolonie i wyjazdy zagraniczne, podczas których M. B. była opiekunem. Pracę sezonową zapewniała jej jednak nie Fundacja Firma dla Każdego, tylko firma (...). Z tą firmą po wybuchu pandemii ubezpieczona nie mogła współpracować w takim wymiarze, jak przed pandemią, co przełożyło się na wysokość jej dochodów. Zdaniem Sądu, kwestia braku zawierania umów z A. bądź zawierania ich w mniejszym zakresie, nie jest w przedmiotowej sprawie ważna. Wynika to z tego, że wnioski o świadczenie postojowe, które ubezpieczona złożyła, wskazują jako zleceniodawcę, który ograniczył prowadzenie działalności w następstwie (...)19, Fundację Firma dla Każdego. Wobec tego organ rentowy, a w wyniku złożenia odwołania również Sąd, analizując czy wnioski o świadczenie postojowe zawierają informacje zgodne z prawdą i czy ubezpieczona nie wprowadziła Zakładu w błąd, bada czy złożone we wniosku oświadczenia są zgodne ze stanem rzeczywistym, mając na uwadze zleceniodawcę, którym była ww. Fundacja, nie zaś firma (...). W odniesieniu do wskazanej Fundacji oświadczenie M. B., wskazujące że nastąpiło ograniczenie wykonywania umowy, nie jest zgodne ze stanem rzeczywistym, gdyż – jak już zostało wskazane – Fundacja zawierała z ubezpieczoną umowy zlecenia na kolejne miesiące, uwzględniając comiesięczne plany zajęć. Ich ilość była ściśle związana z okresem, w którym zajęcia były realizowane – w roku szkolnym (od września do połowy czerwca) było ich więcej, zaś w okresie wakacyjnym mniej. Z tego względu kwoty, na które opiewają umowy w kolejnych miesiącach są różne. To nie jest jednak związane z pandemią i ograniczeniem z tego powodu wykonywania umów z ubezpieczoną, tylko ze specyfiką usług świadczonych przez szkołę językową. Z tego wynika również to, że w czerwcu, lipcu i sierpniu 2020r. ubezpieczona prowadziła dużo mniej zajęć i kwoty z umów zlecenia były niższe niż wcześniej. W tym wypadku także powodem była nie pandemia (...)19, w związku z którą zleceniodawca ograniczyłby wykonywanie umów, lecz okres wakacyjny, kiedy zawsze zajęć w szkole językowej jest mniej. Ubezpieczona oświadczając tymczasem we wniosku o świadczenie postojowe, że wykonywanie umowy zostało ograniczone, wskazała nieprawdę i wprowadziła organ rentowy w błąd. W związku z tym zasadnie została wezwana do zwrotu wypłaconych jej świadczeń postojowych jako nienależnie pobranych.

O tym, w jakich przypadkach mamy do czynienia ze świadczeniem nienależnie pobranym decyduje art. 15 zx ustawy (...). W dacie, kiedy M. B. pobrała świadczenia postojowe, wskazywał on, że za nienależnie pobrane świadczenie postojowe uważa się świadczenie:

przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych oświadczeń lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenie lub odpowiednio zleceniodawcę lub zamawiającego;

wypłacone osobie innej niż osoba uprawniona;

wypłacone w kwocie wyższej niż należna.

W analizowanym przypadku niewątpliwie M. B. wprowadziła w błąd organ rentowy składając oświadczenia, które zawierały dane niezgodne z rzeczywistością, o czym była już mowa powyżej. W ocenie Sądu należało zatem podzielić stanowisko organu rentowego, że świadczenia wypłacone ubezpieczonej są nienależnie pobrane.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

sędzia Agnieszka Stachurska